

GLASILO OBČANOV

KNJIZNICA TREBNJE

6B210 Trebnje

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE, APRIL - MALI TRAVEN 1993, ŠTEVILKA 2, LETO II

Ob svetovnem dnevu zdravja

Pazljivo ravnajmo z življenjem - preprečujmo nasilje in brezbržnost

Letos je svetovni dan zdravja, namenjen preprečevanju nezgod in poškodb, ki prežijo na nas na naših domovih, na cestah in na delovnih mestih. Raziskave Svetovne zdravstvene organizacije so razkrile pogosto katastrofalne posledice nezgod in dejanj fizičnega nasilja za posamezne žrtve in njihove družine.

Zaradi poškodb, ki se zgodijo v industriji, v vsakdanjem življenju in kot posledica individualnega in kolektivnega nasilja, umre na svetu vsako leto 3.500.000 ljudi. Stokrat več ljudi je poškodovanih tako, da potrebujejo medicinsko oskrbo. Skoraj dva milijona poškodovanih oseb ostane trajno invalidnih. Med njimi je veliko mladih, starih od 15-24 let. Stroški za medicinsko oskrbo in izgubo produktivnosti so ocenjeni na 500.000 milijonov dolarjev letno.

Tudi v naši občini ne smemo zapreti oči pred številkami, ki nam jih sporoča generalni sekretar Svetovne zdravstvene organizacije. Mogoče večkrat mislimo, da smo majhni, nepomembni in revni. Prav zato poskusimo življenje ohraniti kot največje bogastvo.

Zaradi večjih ali manjših poškodb, nezgod in zastrupitev, išče povprečno medicinsko pomoč v Zdravstvenem domu Trebnje letno okrog 1.900 do 2000 ljudi. Policijska postaja Trebnje je v letu 1992 obravnavala 59 prometnih nesreč. Hudo telesno poškodovanih je bilo 24 oseb, lažje 57. Enajstkrat so bili udeleženci mlajši od 18 let.

Pogosto se pojavljajo poškodbe na delovnih mestih, pri kmečkih opravilih in v gospodinjstvu. Srečujemo se z družinskimi prepiri, ki se zaključijo s fizičnim obračunom. Vzroki nam vsem zvenijo tako domače: nepredvidnost, preutrujenost, alkohol, malomarnost, premajhna psihofizična kondicija za premagovanje vsakodnevnih naporov današnjega življenja.

Preveč naših otrok

konča pod avtomobilskimi kolesi in ostane trajno invalidnih. Videvamo jih, kako se prevažajo na traktorjih tudi kot vozniki. V šolo jih starši spremljamo praviloma samo prvi šolski dan, pa še to samo tiste najmlajše v prvi razred.

Starejši pogosto živijo sami. Prepuščena so jim tudi opravila, za katera fizično niso več sposobni. Drobne nezgode jih oropajo za lepšo jesen življenja.

K letošnjem geslu svetovnega dneva zdravja "Pazljivo ravnajmo z življenjem - preprečujmo nasilje in brezbržnost"

želimo zdravstveni delavci prispevati k osveščanju javnosti o dramatičnih vplivih, ki jih imajo nezgode in nasilje na zdravje. Če bomo s tem uspeli spodbuditi razmišljanje, kako povečati varnost, zmanjšati tveganje, povečati posamezno in skupno odgovornost ljudi, bo to že pomemben prispevek k preprečevanju nezgod, poškodb, nasilja.

Razmislimo ali res dovolj, če sploh kaj storimo za svoje, sosedovo in prijateljevo varno življenje.

ZDRAVSTVENI
DOM TREBNJE

Častna izjava voznika

Leto 1993 je mednarodna organizacija La Prevention Routiere Internationale razglasila za "leto mladih voznikov". Mladi med 18. in 24. letom so najbolj ogrožena generacija v prometu, hkrati pa so tudi najbolj pogosti povzročitelji prometnih nezgod. Republiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se je v sodelovanju z občinskimi sveti vključil v skupno akcijo in vrsto aktivnosti z željo prispevati k zmanjšanju žrtev med to populacijo.

Z 10. marcem se je začela akcija "svečana izjava voznika". Zasnovana je tako, da bi kot gibanje civilne družbe, kot ljudje dobre volje, zbrali vse, ki jim ni vseeno, kaj se dogaja v prometu, in seveda ljudi, ki so sami pripravljene tudi kaj storiti za večjo varnost v prometu. Najmanj kar lahko naredi vsak voznik je, da vozi trezen, da si vedno pripne varnostni pas in poskrbi tudi za sopotnike, da vedno vozi s prižganimi zasenčenimi lučmi in prilagodi hitrost cesti in okolju.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Trebnje je določil podpisno mesto častne izjave voznika na Sekretariatu za notranje zadeve občine Trebnje.

Odločite se tudi vi!

Ivan Zajc

V TEJ ŠTEVILKI:

Z obiska
v krajevni
skupnosti
Knežja vas

str. 3 Janez Majde

Pogovor
z Marijo Cugelj
strani 4 in 5

Nezadovoljni kmetje
poslali protestno pismo
slovenski vladi

str. 4

Metličani navdušili

str. 6

Predstavitve knjige
Bogdana Osolnika

str. 7

Vsem bralkam in bralcem
Glasila občanov želimo vesele
velikonočne praznike.

Uredništvo

Velika noč

Po krščanskem verovanju je bil božji sin Jezus Kristus na veliki petek pribit na križ. Kristjani se tega spominjamo vsako leto na veliko noč, ki jo imamo za največji praznik.

Velikonočni obredi se začno na veliki četrtek. Najprej je maša, potem pa se moli ob božjem grobu, ki se postavi v cerkvi. Na veliki petek je razkrivanje in poljubljanje križa. Na ta dan se preneha z zvonjenjem, ker je Jezus na ta dan umrl. Namesto zvonov se do nedelje uporabljajo raglje. V nedeljo zgodaj zjutraj se po domovih nosi blagoslovljeni ogenj. To je drevesna goba, ki se prižge na ognju, ki ga je pred tem duhovnik blagoslovil. Gobo nosijo otroci, v zahvalo pa dobijo pri vsaki hiši pirhe. Na ta dan nesimo v cerkev blagoslovit tudi jedi. Vsaka od jedi ima svoj pomen: rdeči pirhi predstavljajo Kristusovo kri, hren pomeni "grenkobo" žebeljev, meso in kruh Kristusovo telo. Na velikonočno nedeljo se gre zjutraj k maši. Pred mašo je velikonočna procesija z blagoslovljanjem zemlje. Sledi slovesna maša. Po maši ljudje doma jedo blagoslovljene jedi, pijejo pa vino s pelinom.

Na ta dan je Jezus vstal od mrtvih in s tem odrešil človeštvo. Ta dan se končajo velikonočni obredi.

Stanko Tomšič, 8.r.
OŠ Mirna

Klepet o preživetju

Hrana je res osnovni pogoj za preživetje. Od nekdanj. Še iz časov jamskega človeka in prej. Pa smo na pragu 21. stoletja. Tudi Slovenci. In vendar je vedno bolj pogosto slišati stavek: **Važno je, da smo siti in da imamo streho nad glavo.**

JOŽE ZALETELJ, Rožempelj

Še nikoli nisem bil v takih škripcih. Včasih sem se lahko preživel s prodajo mleka, zdaj ne. Trg je postal zame nerazrešljiva uganka, saj je vse, kar kupuješ predrago, kar pa prodajaš, nima nobene cene. Porušena so vsa razmerja. Še najlažje prideš do denarja s prodajo lesa. Tega pa bo počasi zmanjkalo. Ne vidi se prav daleč naprej!

VIKTOR PAPEŽ, Mirna

Moj priimek mi, žal, ne zagotavlja nobenega boljšega standarda. Včasih smo govorili: ko bom upokojenec, si bom po papeško privoščil. Saj si, ampak dodatno delo! Pokojnina je ravno tolikšna, da ni niti za živeti, niti za umreti. Ne vem, kako shajajo tisti, ki nimajo nobene njivice ali vsaj vrta. Pa ne živimo razkošno. Precej daleč od tega. O, ja! Pa bi šel zelo rad na kak izlet v Rim!

FANI KOROŠEC, Bitnja vas

Živimo v složni sedemčlanski družini in to me rešuje, saj je moja kmečka pokojnina bolj simbolična. Lačni res nismo, ne moremo pa ničesar več privarčevati in tako tudi načrtovati ne. Vse gre sproti. O dopustu, ki je menda nekje tudi za upokojence normalna stvar, niti sanjam ne. Upam pa, da si bodo nekoč to lahko privoščile moje vnukinje.

SILVA SKOL, Trebnje

Kritično še ni, verjetno tudi zato, ker sva oba zaposlena in ker imava oba prijazne starše z Miklavževimi navadami. Po drugi strani pa se človek izredno hitro prilagaja. Tako je naša hrana vedno bolj vegetarijanska, mimo trgovin hodimo vedno hitreje in tudi nedeljski izleti so postali že luksuz. Iskreno pa upam, da se bo to drsenje ustavilo pred kritično mejo.

MARIJAN DOLENŠEK, Spodnje Lakinice

V kmetijstvu je razkorak med vhodnimi in odkupnimi cenami naravnost uničujoč. K temu izdatno pomagajo uvozne dampinške cene. Zažiramo lastno substanco. Male kmetije se zaradi tega že sesuvajo, čeprav so usodno odločilne za obstoj naroda. In če pravimo, da ni prejšnja vlada nič naredila za kmeta, potem sedanja dela proti njemu. Toda to pomeni žaganje tiste veje, na kateri vsi sedimo!

Klepetal je Stane Peček

KS seznanjene z osnutkom občinskega proračuna in spremembami odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

Na razgovoru predsednikov svetov krajevnih skupnosti v občini Trebnje in z županom trebanjske občine Cirilom Pungartnikom je bil predstavljen spremenjen odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ki je bil sprejet junija 1992. leta. Novi odlok je obveznost plačila uporabe stavbnega zemljišča od sedanjih samo večjih krajev razširil na območje celotne občine, zbrana sredstva pa se uporabijo tam, kjer so bila zbrana za sofinanciranje stavbno-komunalne problematike. S tem bo dosežen interes krajevnih skupnosti, da poskrbijo za redno plačevanje uporabe stavbnega zemljišča, saj bodo s temi sredstvi financirale svoje akcije.

Udeleženci razgovora so spregovorili tudi o sredstvih občinskega proračuna za cestno komunalno dejavnost, ki je žal vedno nižja od lanske realizacije. Tako ni pričakovati novih investicij in večje soudeležbe iz proračuna za programe krajevnih skupnosti.

Razpravljalci so bili mnenja, da je potrebno več sredstev nameniti izgradnji kanalizacijskih sistemov, za redno vzdrževanje in obratovanje čistilnih naprav in vodovodne sisteme.

Občinska sredstva za cestno komunalno področje pa bodo namenjena za soudeležbo pri projektih za demografsko ogrožena območja in s tem za dokončanje začetih del v letu 1992.

MR

Odlok o zaščiti grobišč pripravljen

Trebnje - Komisija za spremljanje izvajanja zakona o denacionalizaciji in ugotavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvoljnih procesov in drugih nepravilnosti v občini deluje že od 26. septembra 1990. Na prvi javni poziv, objavljen v Dolenjskem listu, med ljudmi ni bilo pravega odziva, ker je v ljudeh tičal še strah. Lani so poziv ponovili in na komisijo, ki jo od vsega začetka vodi Marjan Dolenshek iz Laknic pri Mokronogu, je doslej prispelo že dvanajst prijavi.

Večinoma gre za ljudi, ki pogrešajo svojece od prvih dni osvoboditve naprej in so si končno upali za svojece tudi uradno vprašati, kakšna je bila njihova usoda. Na komisijo je prišla tudi prijava množičnega grobišča pri Čatežu, kjer naj bi v kraško jamo nedaleč od ceste Roje - Čatež poleti 1945 zmetali vsaj osem ljudi. Po izpovedi dveh občank, ki sta navedli tudi imena nekaterih žrtev v jami, so jih krvniki zmetali v jamo ne da bi se prepričali, če so vsi mrtvi. Nek mimoidoči je namreč iz jame slišal kričanje in stekel v vas, tam pa ga je nekdo ustavil, mu zabičal, naj o zadevi molči, sam pa šel k jami in vanjo odvrigel ročno bom-

bo. Po besedah istih občank so pred 11 leti ljubljanski jamarji raziskovali jamo in iz nje prinesli tudi kosti in lobanjo mlajšega človeka - menda ima prav to lobanjo nekdo v Ljubljani za nočno lučko! Svojci žrtev zahtevajo, da se ostanki prenesejo v skupni grob na pokopališče oziroma, da se jama z okolico, ki je do nedavno služila kot divje odlagališče smeti (!), sanira in uredi s spomenikom, imeni in napisom, zakaj so tam. Zahtevajo tudi posvetitev tega prostora s cerkvenim obredom in, kot so zapisali v zahtevi, ki so jo poslali komisiji, upajo, da se bo vse to tudi zgodilo, saj gre za nedolžne ljudi.

Grobišče pri Čatežu so oktobra lani po večkratnem posredovanju predsednika komisije le zaščitili z ograjo in napisom o prepovedi odlaganja smeti. Nadaljnja usoda grobišča pa je odvisna od občinskega odloka o zaščiti, ki je prišel na dnevni red izvršnega sveta občine Trebnje, ta pa ga bo posredoval v obravnavo poslancem na prvo zasedanje občinske skupščine.

D.S.

Bodo občinski odborniki sprejeli proračun za leto 1993

Na podlagi pripomb na osnutek proračuna občine Trebnje, ki so jih imeli odborniki na seji 3. marca je IS pripravil predlog proračuna za leto 1993, ki ga bodo odborniki sprejemali na svoji seji 7. aprila.

Skupni proračun občine Trebnje sedaj znaša 511.536.000 SIT. IS je na podlagi republiških usmeritev in stališč občinske skupščine zmanjšal obseg sredstev za delo državnih organov za približno 6,5 mil SIT, iz sredstev za financiranje uprave pa je izločil Zavod za urbanistično načrtovanje.

V predlogu proračuna so izpostavljena sredstva za izpolnitev obveznosti proračuna plač delavkam v otroškem varstvu, del sredstev pa je namenjenih za sofinanciranje prehrane šoloobveznih otrok.

Ker je bil sprejet sklep, da morajo vse dejavnosti obsegati indeks 100, so dodatna sredstva zagotovljena za kulturo in šport in obratovanje telovadnice v Trebnjem. Poleg ostalega pa so se zagotovila sredstva tudi za materialno vzdrževanje Zdravstvenega doma Trebnje.

V predlogu proračuna je 8.400.000 SIT namenjenih za kmetijstvo (polovica povratnih in polovica nepovratnih sredstev).

Za obrtništvo in podjetništvo je namenjenih 2.700.000 SIT, 4.400.000 SIT pa za odplačilo anuitet za najeto posojilo v ta namen leta 1992.

Verjetno nihče od porabnikov proračuna ni v celoti zadovoljen s predvidenimi sredstvi v letu 1993 in tudi odborniki ne bodo imeli lahkega dela pri usklajevanju različnih interesov. IS je skušal v okviru možnosti in pristojnosti različne interese uskladiti. Ali je bil pri tem uspešen ali ne, pa bodo zadnje rekli odborniki.

MR

Mrliška vežica - DA ali NE?

Svetovrško-lakniški del mokronoške krajevne skupnosti se že nekaj časa pridno pripravlja za obnovo cerkve. In ker ob njej stoji stavba nekdanje "mežnarije", se je rodila ideja, da bi jo preuredili v mrliško vežico. Poslojpe, ki že dalj časa nima namembnosti, je cerkvena last in menda ne bi bilo nobenih ovir glede tovrstnega preurejanja.

Seveda pa se bo potrebno najprej uskladiti znotraj krajevne skupnosti.

s.p.

S kakovostjo in znanjem prodrli v svet

Trebnje - Industrija montažnih objektov Trimo iz Trebnjega je z lanskim letom uspešno zaokrožila tri desetletja kakovostnega projektiranja, izdelovanja in postavljanja stavb. Vodstvo podjetja je zato na posebni tiskovni konferenci predstavilo podatke o uspešnem delu lani in o načrtih za naprej.

Direktorica Tatjana Fink je v uvodu poudarila, da so trimovci po vseh težavah zaradi zunanjih in notranjih razmer v Sloveniji z letom 1992 povsem zadovoljni. Dosegli so za 60 milijonov mark skupne realizacije, od tega več kot pol v izvozu, drugo pa na domačem trgu in nekaj v sosednji Hrvaški. Posebej so ponosni, ker so leta 1992 naredili največjo kontejnersko zloženko v Evropi (450 bivalnikov za pisarniške namene), prejeli "oskarja" za farmske vrče in priznanje ministrstva za notranje zadeve za kakovost, naredili doslej svojo največjo stavbo doma (Revoz) in po dolgem času poslovali brez bančnih posojil. Za uspeh štejejo tudi nakup nove opreme, pripravo koncepta za posodobitev proizvodnje, tržno usmerjenost podjetja ter izobraževanje zaposlenih, predvsem za tuje jezike.

V zadnjih desetih letih je Trimo večino razvojnih sredstev namenjal za štiri temeljne programe. Glavni izdelek so lahke gradbene plošče ("sendvič" plošče), ki se odlikujejo po hitri montaži, veliki trajnosti, lahkotnosti, toplotnoizolacijski zmogljivosti in ekološki čistosti. Iz teh plošč sestavljajo bivalnike, s katerimi so uspeli na zahodnoevropskem trgu in v svetu - tudi zaradi velikega naročnika Unproforja. Ti bivalniki se uporabljajo samo-

stojno ali v večjih zloženkah za različne namene: pisarne, banke, servis ipd. V dopolnilnem programu so razširili ponudbo posod iz nerjavečega jekla, za kar so sami razvili tehnologijo in pripravili strokovnjake ter program kovinskih vrat, s katerimi dopolnjujejo ponudbo na industrijskih in bivalnih stavbah.

Da se Trimo lahko uspešno potrjuje na zahtevnih tujih trgih, je treba veliko znanja, zagnanosti in izkušenj. Posvetili so se predvsem kakovosti - ne le izdelka, temveč tudi trženja in poslovanja, na kakovost posebej pazijo tudi pri dobaviteljih. Resno se pripravljajo na spričevalo ISO 9001, lahko pa se že pohvalijo z vrsto mednarodno priznanih listin o usposobljenosti podjetja in kakovosti izdelkov.

Trimo je eno redkih podjetij na Dolenjskem, ki v teh kriznih časih še zaposluje. Lani so sprejeli 103 nove delavce (od tega 38 pripravnikov), zaradi povečanega obsega del pa so v delo pritegnili delavce sosednjih podjetij (Agrostroy, Tesnila, Iskra). Dobro so sodelovali tudi s študentskim servisom, vse leto pa so izobraževali brezposelne delavce iz sosednjih občin Novo mesto, Sevnica in Grosuplje.

D.S.

Stoji učilna zidana

V njej je... kdo bi vedel. Otroci se že vrsto let vozijo drugam, nepotrebnih sestankov je vedno manj, že rezervistov, ki so v tej šoli tako radi preždeli noč, ne kličejo več tako pogosto na orožne vaje. Stavba pa se počasi in vztrajno kruši sama vase. Če domačine sprašujete po lastniku, bodo samo pomagali ugibati: menda je lastnik še šola ali pa je občina, lahko pa da je tudi krajevna skupnost.

Pa smo še mi vzdihnili skupaj z enim krajanom Knežje vasi: Hudo je, če ni lastnika, še huje je, če jih je več!

s.p.

KRATEK OBISK

V krajevni skupnosti Knežja vas

JANEZ MAJDE je realist: Problemov in želja je vedno več, kot se jih da obvladovati. Zato je smotrno, da se jih s pametjo in potrpežljivostjo disciplinira, spravi torej na skupni imenovalec, uredi po pomembnosti, nato pa vpreže vse konje.

Tudi FRANC TOMAŽIČ, predsednik krajevne skupnosti Knežja vas, razmišlja podobno, zato smo njune misli strnili v en zapis, čeprav smo obiskali vsakega posebej. Prvega na Luži, drugega pa v vasi Rožempelj.

Gotovo je potrebno v najkrajšem možnem času po dosedaj položenem asfaltu položiti zgornjo zaporno plast, pravita oba. Preveč vložene denarja in dela bi vrgli stran, če tega ne bi naredili pravočasno. Tudi Krušni vrh in Rožempelj še čakata na asfalt.

Telefonska centrala, ki so jo PTT-jevci montirali v Dobrniču, je slaba. Pa ni čudno, saj so jo takrat že precej utrujeno in obnemoglo pripeljali iz Žužemberka. Veze so pod vsako kritiko. In tudi kakih 20 priključkov bi bilo še potreb-

nih.

Na celotnem območju krajevne skupnosti ni nobene trgovine. Najbližja je v Dobrniču ali v Štefanu oziroma v Trebnjem. V zvezi s tem se ponuja razmislek o nadaljnji usodi nekdanje osnovne šole, ki je prazna.

Tudi gostilne ni nobene.

Vendar jih ta suša ne skrbi toliko kot tista, ki so jo iz leta v leto deležni zaradi pomanjkanja padavin. Predvidevanja, tudi strokovno podkrepljena, so naklonjena vrtini v Luški dolini. Manj pa so naklonjena vedenja o sredstvih. Brez republiške pomoči se stvar nikakor ne izide. Zato bo ostalo namakanje iz vrtine verjetno še dolgo v programu, čeprav je želja že zgodovinska.

Stane Peček

Diamant sveti tudi v temi

Spominjam se zgodbe o diamantnem prstanu, ki ga je neka gospa zgubila v kopalnici. Vsa hiša ga je iskala, a zaman. Nekega dne pa priteče iz kopalnice najmlajša hči in kriči: "Mama, v kopalnici se lučka sveti!" Globoko v špranji tlaka pod kopalno kadjo je žarek dnevne svetlobe oplazil brušeni diamant v prstanu in zasvetila se je lučka. Kolikokrat hodimo tudi mi med diamanti kulturne dediščine, kakor da bi bili v temi. Ne vidimo jih, oplaziti jih mora žarek našega spoznanja.

Med take diamante sodi tudi slika Sv. Ruperta v velikem oltarju v župnijski cerkvi Sv. Ruperta v Šentrupertu. Podoba je naslikal naš veliki slikar iz 19. st. Janez Wolf. Farani so se odločili, da bodo v prenovljeni cerkvi leta 1865 postavili nov novogotski oltar, ki so ga naredili kamnosek Ignacij Toman, podobar Matej Tomec in pasar Zadnikar. Za veliko oltarno nišo so naročili sliko Sv. Ruperta velike razsežnosti 400 x 163 cm pri slikarju Janezu Wolfu, ki jo je, predno so jo odpeljali v Šentrupert, razstavil na svojem stanovanju v Ljubljani. S tem je opozoril gledalce slike, da se zaveda umetniške veličine podobe, ki jo je leta 1866 dokončal, ne da bi pri tem sodelovali njegovi učenci, kar se pri vseh slikah ne da dokazati. Je torej čisto umetnikovo delo na začetku vrha v njegovi ustvarjalnosti, saj je začel slikati že v letih študija na gimnaziji pred sliko Sv. Rupert pred Sv. Trojico pa je naslikal pomembna slikarska dela v olju in v fresko tehniki. V času nastanka slike Sv. Rupert pred Sv. Trojico je bil najbolj iskan slikar in že dobro uveljavljen

med slovenskimi naročniki. Slika nudi vse tiste kvalitete, ki so značilne za njegovo slikarstvo: trdno zgrajeno kompozicijo, skrbno slikano figuraliko, rahlo idealizirane obraze, ki imajo izrazite poteze ljudi iz vsakdanjega življenja. Barvna lestvica je ubrana na tople tone, zgornji del slike je obsijan z zlato rumeno svetlobo. Spodnji del pa je dokončno poškodovan, tako da slike ni mogoče več premikati; platno je raztrgano, slikarija odrgnjena. Razpadla bo, samo če se je bo še kdo dotaknil. Vlaga, prah in čas naredijo svoje ne glede na dragocenost umetnine. Tako je na propad obsojeno še eno kvalitetno Wolfovo delo, ki je že tako in tako podvrženo propadanju zaradi njegovega načina slikanja. Zadnja je propadla njegova freska Adoracija na fasadi frančiškanske cerkve Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Odstranili so jo zaradi dotrajanosti leta 1992 pri obnavljanju fasade. Škoda!

Drugače paravnajo naši sosedje Italijani. V samostanski obednici na Monte Bericu blizu Vicenze so avstrijski vojaki v času vojne leta 1848 v barbarski objestnosti razrezali sliko Pojedina Gregorija Velikega na 32 kosov. Slika je bila izrednih dimenzij (477 x 862 cm), naslikal pa jo je znameniti italijanski slikar Paolo Veronese leta 1572. Danes je slika sestavljena v svoji nekdanji obliki, pred njo se tare občudovalcev Veroneseja in drugih turistov, v obednici pa si lahko ogledajo postopek restavriranja in dokumentacijo o stanju, kakršno je bilo po uničenju. Kdaj bomo šli v korak z njimi?

Marko Marin

Volitve v krajevni skupnosti Trebnje

V nedeljo, 28. marca, so krajanje krajevne skupnosti Trebnje volili svoje predstavnike v novo skupščino krajevne skupnosti, ker je stari potekel mandat. V skupščino so bili neposredno, po teritorialnem načelu izvoljeni: Ignac Škoda, Alojz Podboj, Marjan Jevnikar, Franc Lipoglavšek, Franc Cugelj, Stanko Sitar, Marko Meglič, Božo Kravcar, Jernej Kranjc, Alojz Zupančič, Bogdan Breznik, Milan Rman, Rozi Drnovšek.

Društva in javne zavode iz Trebnjega pa po funkcionalnem načelu v skupščini zastopajo: Ladko Požes, Franc Gorenc, Franc Gamze, Ivan Višček, Roža Zakšek, Tatjana Mihelčič, Ciril Pungartnik, Stanka Jurak, Čedomir Kuzmanovič.

Vodstvo krajevne skupnosti prav gotovo ne bo imelo lahke naloge, saj bo moralo v kratkem času pripraviti program novega samoprispevka in o njegovi utemeljenosti prepričati krajanje in jih ponovno povabiti na volišča.

MR

Mercator - Gradišče

Poslovni sistem Mercator d.d. trgovinsko podjetje, Trebnje, d.d.

Trgovinsko podjetje MERCATOR - Gradišče, d.d. Trebnje organizira POMLADANSKO PONUDBO ROGOVIH KOLES

in ostalega blaga po ugodnih cenah in pogojih

Kolo za zdravo telo!

Kupcem je na voljo v Blagovnici Trebnje in Železnini Mirna izredno pestra ponudba:

- moških, ženskih in "senior" koles na 5, 10, 18 in 21 prestav; kolesa BMX tip 12, 16, 20; kolesa KE-KEC, PONY in TURIST ženska kolesa

Kolesa iz Rogovega programa nudimo na 1 + 3 obroke brez obresti ali na takojšnje gotovinsko plačilo z 10 % popustom.

- motorje TOMOS po starih cenah

- TV sprejemnike, BTV s TTX Gorenje že za 52.000,00 SIT

- belo tehniko, pralne stroje, hladilnike, zamrzovalne skrinje

- vse vrste pohištva raznih proizvajalcev.

Nakup TV sprejemnikov in bele tehnike nudimo na 1 + 3 obroke brez obresti. Nakup pohištva pa je možen na 1 + 5 obrokov z nizkimi obrestmi na preostali kredit.

Na vašo željo organiziramo prodajo preko podjetja, kjer ste zaposleni.

V upanju, da je naše podjetje vredno vašega zaupanja, vas vabimo, da o tem prepričate sebe in nas.

VAŠE ZADOVOLJSTVO - NAŠ USPEH!

Pogovor z Marijo Cugelj, gostilničarko in turistično delavko iz Trebnjega

»Dober gostinec mora biti vedno nasmejan«

Marija Cugelj, upokojena gostilničarka, je znana po tem, da je podjetna, odločna ženska, ki misli s svojo glavo in to, kar misli, tudi naravnost pove. Družbeno aktivna je, kot pravi, vse od 1946. leta, vendar je nikdar niso privlačevale skrajnosti, ampak je vedno hodila srednja pota. Največ svoje energije je posvetila gostinstvu in turizmu, za kar je bila nagrajena s srebrnim in zlatim znakom Turistične zveze Slovenije in plaketo občine Trebnje. Zadnje čase je kot predsednica Turističnega društva Trebnje največ skrbi posvečala urejanju Baragove zapuščine in prireditvi Iz trebanjskega koša. V pogovoru, ki najbrž potrjuje njene na začetku omenjene lastnosti, je beseda tekla predvsem o njeni veliki ljubezni in bolečini hkrati: o trebanjskem turizmu.

Ste znana trebanjska gostinka. To niste postali iz neke družinske tradicije, ampak ste se postavili sami na noge, kot rečemo. Kaj vas je gnalo v to dejavnost?

Pravzaprav so mi to predlagali drugi. Ivan Gole in Ivan

Rupret, moj pokojni sošolec, sta ob neki priložnosti, ko smo popravljali cesto na Repče, sedela pred mojo malo hišo in ugotavljala ob lepem razgledu, kako na tem mestu nekaj manjka, in to gostilna. Kadar sem pozneje prišla na občino, me je Gole vedno spraševal: Kdaj boš začela? In res sem začela. Samo takrat so se vsi, ki so prej hiteli, kako mi bodo pomagali, potuhnili. S težko, težko muko sem postavila to gostilno, vendar je bila zgrajena v treh mesecih, tudi s pomočjo kredita in v treh mesecih tudi odprta, čeprav še v "surovem stanju". Bili pa so takrat za turizem ugodni časi, obisk je bil velik, tako da smo se dolga kmalu rešili.

Kakšne težave so vas pri tem spremljale, recimo tudi s pridobitvami potrebnih dovoljenj, glede na to, da se privatna iniciativa tiste čase ni podpirala?

Res je, ampak nisem imela s tem prav nobenih težav. Potrebna je bila zavzetost, hotenje, volja in energija. Morala pa sem ob tem narediti popoldansko gostinsko šolo, kar pa mi tudi ni predstavljalo posebnega problema.

Vaša gostilna je postala kmalu znana, cenjena in uspešna.

K nam so petnajst let nazaj hodili gostje iz Nizozemske, Nemčije itd. Imeli smo res veliko gostov, ker smo na taki točki, da je lep razgled, ker smo odmaknjeni od hrupa,

ker skrbimo za čistočo. Bilo je polno, delali smo cele noči... zdaj je drugače. Odkar ni povezave z Dalmacijo, torej odkar je na tleh bivše Jugoslavije vojna, se je stanje bistveno poslabšalo. Prej pa si v sezoni težko dobil stol, veliko je bilo nočitev. Takrat je bil denar, zdaj pa je le še za položnice. Trenutno pa imamo goste iz Kopra, Kranja, Nove Gorice in Ljubljane.

Mislite torej, da so sami pogoji za začenjanje tovrstnega posla danes težji.

Včasih, se mi zdi, pri ljudeh zdaj pa hoče vsak nekaj na svoje. Samo to, kar se danes dela je zelo zgrešeno, zato ker se odpira kup bifejev, če pa so že gostilne, ne gojijo domače slovenske hrane. Zelo sem proti temu, da se dajejo dovoljenja ljudem, ki nimajo potrebne strokovne izobrazbe in znanja.

Gostinstvo je specifičen poklic, ki zahteva gotovo posebne lastnosti, ker gre pri njem za svojevrstno komunikacijo z ljudmi. Kakšne lastnosti mora po vašem imeti dober gostinec? Ali enostavno: kaj je za vas dober gostinec?

Dober gostinec mora biti

vedno nasmejan. Gostu mora dati vedno popolnoma prav. Tudi, če mu kaj ni všeč, tega pokazati ne sme. Gostu je treba dati poleg drugega tudi kakšno dobro besedo. Ne moreš mu samo hladno prinesiti, vzeti denar in se zanj uradniško zahvaliti. Sama se večkrat usedem h gostu in se pogovarjam, posebno zdaj, ko sem v pokoju. Svetujem jim, oglejte si to in ono, če imate čas npr. galerijo samorastnikov ali kaj podobnega. Ponudim jim tudi kakšen perspekt. Delo je pač treba opravljati z dušo, ker gost to čuti; gostinec ne sme biti hladen kot aparat, ljudje mu ne smejo biti odveč. Jaz sem bila tudi prej vedno med ljudmi in brez njih ne morem tudi zdaj.

Verjetno poznate gostinsko ponudbo v vsej občini. Kako bi jo ocenili, morda v primerjavi s slovensko?

Mislilim, da je preveč kopiranja drugih narodov, premalo poudarjajo tradicionalne slovenske jedi. Strinjam se z dr. Janezom Bogatajem, ki pravi, kuhajte tisto, kar so kuhale vaše mame. Te stare jedi so dobre in zdrave, bolj kot industrijsko narejene reči.

Vem, da vsak posamezen gostinec razmišlja, s čim bi

pritegnil goste in se mora prilagoditi tudi modi. Pri mladih so v modi pizze, zato jih zdaj pečejo povsod, toda pri nas jih ne bomo. Vztrajali bomo pri domačih slovenskih jedeh. Boli me, ko vidim, da mladina hlepi po vsem tujem. Dajmo ji možnost, da spozna in uživa tudi domače stvari: jedi, pesmi, da raste iz svojih korenin. Tako, da dam malo prav tudi Jelinčiču, ki se zavzema za slovenstvo, ker če se sami ne bomo zavzeli za sebe, kdo se pa bo.

Gostinstvo je seveda samo člen v verigi turističnih dejavnosti. Kako ocenjujete to širšo turistično dejavnost v občini?

Zelo slabo. Mislim, da nas je le par, vse lahko preštejem na prste ene roke, ki se zavzemamo za turizem v Trebnjem. V Trebnjem še ni prišlo do spoznanja, da je turizem dejavnost na daljši rok, ne od danes do jutri, da je treba vlagati, da se pa to vrača šele čez čas. Trenutno se trudimo s komisijo za urejanje podeželja, da bi uredili oz. razširili Baragovo sobo in uredili Knežjo vas ter priredili 27. junija Baragov dan. Mislim pa, da imajo za to posluš na občini samo kakšni trije, pa še ti nimajo

Ali slovenska vlada še potrebuje kmeta?

Vse hujši pritiski vlade s svojimi ukrepi na kmeta in delavstvo ter prepočasno urejanje zakonodaje na vseh področjih ne daje posebnega upanja za boljši položaj kmeta in potrošnika.

Uvoz kmetijskih proizvodov po dampinških cenah pa

postavlja slovenskega kmeta v brezupen položaj, saj so cene kmetijskih pridelkov nespremenjene že praktično leto dni, te cene pokrivajo le 60 % stroškov proizvodnje. Ker pa vlada ne kaže velikega razumevanja do popravka cen, je bil sprejet dogovor

med Zadružno zvezo in Kmečko zvezo Slovenije, da se pričnejo skupni pogovori z vlado, v nasprotnem primeru pa se tudi s protestnimi shodi seznanijo javnost z zahtevami kmetov, če to ne bo zadostovalo, pa bomo pripravili zapore vseh regio-

nalnih, magistralnih cest in mejnih prehodov. V ta namen sta že tudi v Trebnjem Slovenska kmečka zveza in M - Kmetijska zadruga Trebnje pripravili okroglo mizo na temo "ALI TA VLADA ŠE POTREBUJE KMETA", 17. marca pa je bil v parku v Trebnjem javni shod kmetov, na katerem so spregovorili o težavah v kmetijstvu. Na tem zboru so spregovorili predstavniki SKZ - podružnice Trebnje: Tone Strah, glavni tajnik SKZ Ciril Smrkol, direktor Zadružne zveze Slovenije Franc But, direktor M - KZ Trebnje Drago Kotar, predsednik SOB TREBNJE Ciril Pungartnik in poslanec v državnem zboru Alojz Metelko.

Vsi govorniki so poudarili resnično težak položaj kmetijstva ter poudarjali, da mora vlada to nemudoma rešiti, toda ne v škodo potrošnika, ker rezerve za to so druge. S tega sklada je bilo poslano tudi protestno pismo v velikem upanju, da bo vlada pričela resneje jemati domačo proizvodnjo hrane.

Anton Strah

Kmetje nezadovoljni z vladno politiko

V sredo, 17. marca, sta bila protestna shoda kmetov tudi v Trebnjem in v Šentjerneju. V Trebnjem se je zbralo okoli 250 ljudi s transparenti, na katerih so od vlade zahtevali ukrepe za zaščito kmetijstva. Ker je po tem datumu že prišlo do pogovorov z vlado in ukrepov, s katerimi pa kmetje, kot rečeno, niso zadovoljni, smo se pozanimali še pri občinskem odboru SLS Trebnje, ali bodo s protesti nadaljevali. Kot nam je povedal g. Božo Kravcar, so protestne aktivnosti v zadnjih dneh marca približno za teden dni ustavljene, medtem pa se bodo dogovorili, kako in kaj naprej.

Foto in tekst D. S.

PROTESTNA IZJAVA

Zbrani na protestnem shodu kmetov in ostalih udeležencev 17. marca 1993 v TREBNJEM podpiramo njihove zahteve:

1. takojšen sprejem ukrepov za zaščito domače proizvodnje;
2. takojšnja uvedba prelevmanov na uvoz kmetijskih proizvodov do višine razlike med uvozno in intervencijsko ceno, izračunanih v absolutnih zneskih;
3. Uvedbo reda in dosledne kontrole pri uvozu agroživilskih proizvodov;
4. Ureditev odkupnih cen kmetijskih pridelkov do pokritja proizvodnih stroškov povprečno produktivnega proizvajalca;
5. da se vzpostavijo ustrezna razmerja med proizvodno in maloprodajno ceno tako, da ne bo bistveno prizadet kmet oz. potrošnik;
6. takšno kmetijsko politiko, ki bo dolgoročno zagotavljala stabilne razmere za gospodarjenje.

Neurejene razmere v kmetijstvu še posebno prizadejejo našo občino, saj se s kmetijstvom preživlja preko 20 % naših občanov.

S tako kmetijsko politiko so občine, ki imajo sorazmerno velike presežke hrane, izredno prizadete, na drugi strani pa se prav tem občinam opredeljuje najnižjo dovoljeno proračunsko porabo na prebivalca Slovenije. S tako kmetijsko, kot proračunsko politiko, pa se prostor takih občin v primerjavi z drugimi mnogo hitreje in močneje siromaši.

Takim občinam razni razpisi za demografsko ogrožene in podobni ne pomagajo nič, ker niso sposobne zagotavljati predpisane soudeležbe.

V Trebnjem, 17. marca 1993

Predsednik Kmečke zveze - podružnica Trebnje:

Tone STRAH

Direktor Mercator-Kmetijska zadruga Trebnje:

Drago KOTAR

Predsednik Skupščine občine Trebnje:

Ciril PUNGARTNIK

Predsednik Izvršnega sveta SO Trebnje:

Jože REBOLJ

možnosti, da bi naredili tisto, kar bi radi, ker nimajo podpore od same občinske strukture. Tej strukturi kot da turizem v Trebnjem ni mar, kaj šele zaželen. Tako se zapostavlja tudi galerija likovnih samorastnikov in njeni tvorci. Ko je bila razstava te galerije v Cankarjevem domu v Ljubljani, so mi mnogi rekli, da so presenečeni nad tem, kar ima Trebnje.

Kulture in kulturne dediščine ne znamo ne ceniti ne ohranjati, kaj šele izkoristiti v turistične namene.

Ne znamo. Mnoge stvari iz naših krajev: iz trebanjskega gradu pa iz šentruperskega okoliša hodimo danes gledat v razstavne prostore v stiškem samostanu.

Tja je šla tudi Kozlevčarjeva zbirka iz Slovenske vasi.

Ko nam jo je ob neki priložnosti razkazoval stiški opat, sem mu rekla, kako me

srce boli, da je toliko tega, kar bi moralo biti pri nas, ker je bilo tam nabrano, sedaj pri njih. Pa mi je takole odgovoril: "Veste gospa, takole je: Kozlevčar je vse to najprej ponudil občini Trebnje. Ker pa občina Trebnje tega ni sprejela, smo z odprtimi rokami sprejeli mi, seveda v oskrbo tudi njega na stara leta." Trebanjski funkcionarji pa niso imeli toliko posluha, da bi začutili, da je tudi ta zbirka kulturna dediščina, našli za zbirko ustrezen prostor ter poskrbeli za lastnika tistih par let, kolikor je še živel.

Vsa ta dediščina je bila ljubiteljska skrb osvečenih posameznikov, ni pa bilo načrtne kulturne politike, ki bi skrbelo in poskrbelo zanj.

Tako je. Eden takih je bil tudi Bojan Brezovar, ki je ustvaril zbirko za kmečki muzej na Veseli Gori: Kaj je osta-

lo od tega?!

Kje mislite, da so razlogi za tak neposluh do kulturne dediščine in turizma, ki je na nek način tudi povezan z njo, saj privablja obiskovalce?

Imamo premalo strokovnih delavcev, ki se posvečajo tem problemom. Imamo več taktih, ki se bolj posvečajo cestam kot pa tem stvarim.

Kako pa je z Baragovo zapuščino, za katero je poskrbelo trebanjsko Turistično društvo, ki ga vodite?

Pred dvema letoma smo preuredili do takrat precej neurejeno njegovo sobo v Mali vasi, nakupili njegovo literaturo, da je zdaj tam na ogled. Do preureditve ni bilo tam praktično nobenega obiskovalca, v letu po tem pa že 1000. Zdaj se nam je pridružila še komisija za urejanje podeželja, ki vodi urejanje Knežje vasi, vzporedno pa se bo urejala še druga soba v Baragovi rojstni hiši, v kateri bo na panojih prikazano delo Barage v Ameriki, Ljubljanska škofija pa bo oskrbela za razstavo Baragove predmete, povezane z njegovim bivanjem in delom v Ameriki.

Ampak obstajajo še druge zanimivosti v naši občini, dokaj neokrnjena narava npr., ki je turistično zanimiva. Da bi se vse te danosti izkoristile, bi moral najbrž kdo načrtno skrbeti za raz-

voj turizma.

Zdaj skrbi za to komisija za razvoj podeželja. Ta je tudi izdelala dokument o strategiji razvoja te dejavnosti, ki naj bi ga skupščina sprejela. Bo pa uresničitev te strategije zahtevala potrebna sredstva in ustrezne ljudi, sicer bo od vsega ostal le papir.

Kaj pa turistična društva in njihova povezava - bi lahko kaj prispevala pri tem?

Turistična društva niso povezana. Pred kratkim je bilo tako društvo ustanovljeno in registrirano tudi na Čatežu. Tam imajo Levstikovo pot pa božjo pot na Zaplaz. Povezave pa med društvi ni, bo pa potrebna, kajti potrebno bo izvesti ocenjevanje urejenosti naselij, poiskati najboljše, ki bodo prišla v regijsko konkurenco za področje Dolenjske. Potrebno pa bi bilo ustanoviti tudi turistično agencijo. Društvo Trebnje je sicer uredilo pisarno, vendar so nam jo podrli, ko so obnavljali zgradbo na avtobusni postaji, ob tem pa nam obljubili zamenjavo. Zdaj pa o tej zamenjavi nočejo nič slišati. Mi pa od zahteve po zamenjavi ne odstopamo, ker smo prejšnji prostor zgradili z lastnimi sredstvi, pridobljenimi z veselicami, srečolovi itd. Tako, da sodelovanje z občinsko oblastjo ni posebej spodbudno. Pa tudi v krajevni samoupravi nimamo svojega glasu,

svojega delegata, kot ga imajo druga društva (zato bom v nedeljo bojkotirala volitve.) Tudi to je svojevrsten pokazatelj mesta, ki ga ima turizem v glavah Trebanjcev.

No, z nekaterimi prireditvami se le skuša opozoriti na trebanjsko občino; z "Iz trebanjskega koša", na primer?

Prva prireditve, za katero je ime ponudil etnolog Janez Bogataj, je bila pred štirimi leti. Najbolj uspela je bila doslej tretja, ki je bila povezana s kmečko ohceto. Pri izvedbi te prireditve so se posebno izkazali vaščani Roden. Turistična zveza Slovenije jih je nagradila s posebnim priznanjem za to delo. Ljudje, ki so prišli na ohcet s Severa, so samo strmeli nad posebnostmi in lepoto naše pokrajine z vinogradi. Ljubljanske ulice in asfalt jim tega ne bi mogli nuditi.

Sicer pa želimo letos prvič ob obletnici smrti Friderika Barage organizirati v sklopu prireditve Iz trebanjskega koša 27. junija tudi pohod po Baragovi poti, za katero mi je nadškof Šuštar, moj sošolec, rekel, da je bila Baragova najljubša pot: od Male vasi preko Grmade do trebanjskega, Baragovega gradu (okoli 10 km). Istega dne naj bi do Mirne pripeljal "muzejski vlak".

Kako pa ocenjujete pogodbe kreditiranja, davčno po-

litiko - ali prispevajo k pospeševanju razvoja turizma, če pogledava še ta vidik problematike?

Mislím, da ne. Nekaj vaščanov Knežje vasi bi rado uvedlo kmečki turizem, ker imajo pogoje. Toda rabijo kredite, da bi uredili potrebne prostore: sobe, jedilnice. Toda do danes ne vemo, kdo bi to kreditiral, ker tudi v naši republiški vladi redko slišiš besedo turizem. Kar je Janez Sirše zapustil ministrstvu, niti ne vem, kdo je na tem mestu. Razmere v naši občini so na nek način le odraz republiških.

Se pravi, občina ima strategijo in vizijo razvoja turizma zaenkrat le še na papirju?

Tako je. Če izvzamemo tisto, kar je bilo narejeno v Mali in Knežji vasi.

Pogovarjal se je Ivan Gregorčič

Počastili materinski dan

Občinski odbor SKD Trebnje je tudi letos, v petek, 26. 3. 1993 organiziral proslavo ob materinskem dnevu.

Obiskovalci so prisluhnili mislim Ivana Cankarja o materi, ki jih je sugestivno in doživeto interpretirala Romana Šalehar, absolventka igralske akademije. Mlada umetnica zasluži, da bi jo trebanjski kulturni krogi še v večji meri kot doslej vabili k žlahtnjenju domače kulturne ustvarjalnosti. V kulturnem programu so sodelovali tudi: Trebanjski oktet, mladi recitatorji in instrumentalisti. Predsenik odbora državnega zbora za zdravstvo, delo, družino in socialno skrbstvo Štefan Kaciper pa je spregovoril o prizadevanjih, da se materinstvu in družini povrne vloga in mesto, ki ga potrebujeta in zaslužita. K temu skušajo veliko prispevati ravno slovenski krščanski demokrati, tudi z vrsto zakonskih pobud za davčne olajšave družin z večjim številom otrok, za sistemski zakon o družini, za daljši porodniški dopust, za izenačenje temeljnih pogojev za vse otroke idr.

Vsem materam, dekletom in ženam je zaželel veliko osrečujočih trenutkov pri njihovem poslanstvu in ob vračujoči ljubezni. Prireditvi so svoj prispevek dali tudi učenke in učenci OŠ Trebnje, ki so na temo materinskega dneva razstavljali v predverju kulturnega doma svoja dela.

Ob prireditvi pa ne gre poza-

biti na lepo in domiselno dekoracijo odra, v ozadju katerega so mehke in pastelne barve igrih cvetov pričarale ne-

žnost in ljubezen, ki jo lahko premore samo dotik materine roke.

M. R.

Vsem občankam in občanom želi vsele in blagoslovljene velikonočne praznike ter obilo pirhov

Slovenska ljudska stranka, podružnica Trebnje
Slovenska kmečka zveza, podružnica Trebnje in
ženska zveza, podružnica Trebnje

Leseno zidanico obvarovali pred ognjem

Šentrupert - V nedeljo, 21. marca, se je okoli 12. ure vnel gozd v Hrastnem nad Šentrupertom. Požar je po vsej verjetnosti nastal zaradi žic električne napeljave, ki so se v hudem vetru v dotiku z vejami iskrale. Ogenj se je v vetru hitro širil po hektarju grmičevja in gozda, prvi pa so ga opazili in omejili domačini s Hrastnega. Na kraj so kmalu prihiteli prostovoljni gasilci iz Šentruperta, Mokronoga, Ponikev in Trebnjega, ter ga v dobrih dveh urah popolnoma pogasili. V akciji je sodelovalo okoli 80 gasilcev iz omenjenih gasilskih društev z 8 vozili. Materialna škoda zaen-

krat še ni znana, gasilska akcija pa je pred ognjem obvarovala lesen počitniški objekt v neposredni bližini.

D.S.

Ne kliči hudiča

Pogovor z gasilcem GD Štatenberk

Sedemindvajset prostovoljnih gasilskih društev, ki združujejo okrog 2.000 gasilcev, brez dvoma kaže na dobro razvito požarno varstvo v občini Trebnje. Med društvi, ki se po operativni osposobljenosti sučejo pri samem občinskem vrhu, je predsednik Občinske gasilske zveze gospod Tone Strah imenoval tudi gasilsko društvo Štatenberk.

Po taki informaciji se za pogovor navadno poišče predsednika društva ali poveljnika. Midva, spodaj podpisani in "fotomojster" Marko Kapus, pa sva se načrtno ustavila v Bitni vasi in naključno izbrala hišo št. 2.

- Dober dan! Sva od občinskega Našega glasila. Ga prejimate?

- O, ja, je dejala babica Fani.

Vsega preberem. Lahko bi bilo kaj več iz teh vasi.

- Saj sva vedela. Zato sva prišla. Je kdo pri hiši gasilec?

- O, ja! Kar dva. Sin in snaha.

- Jaz sem šele nekaj čez deset let, se je vključila snaha Tončka, ki je v veliki skledi pripravljala regratovo solato. Janez, moj mož, pa je pred kratkim dobil priznanje in značko za dvajsetletno aktivno sodelovanje v gasilski organizaciji.

- Kje pa je?

- Nekje po vasi. Gasilsko članarino pobira. Saj so ga šle punce že iskat.

- Zakaj pa sta prišla ravno k nam? Je najprej vprašal. Za take reči se gre k predsedniku društva.

- Midva bi se rada pogovarjala z navadnim gasilcem.

- Ja prav, če že hočeta!

- Kdaj ste bili štatenberški gasilci nazadnje v pravi akciji?

- Enkrat lani, ko se je vnelo...

- Zakaj pa vas potem predsednik Občinske zveze hvali, če tako poredko gasite?

- Ne kličite hudiča! Požar je za nazadnje! Gasilci moramo narediti vse in več, kar se da, da do požara ne pride! Poznamo svoj teren, opozarjamo ljudi na pomanjkljivosti, ki lahko zbudijo rdečega petelina ... in v društvu imamo tre-

nutno štiri desetine, dve članski in dve pionirski, ki redno vzdržujejo in izpopolnjujejo potrebne spretnosti, ki so potrebne za borbo z ognjem, če do njega vseeno pride.

- Kako ste pa pritegnili toliko mladih v teh hribeh?

- Mislím, da precej z vzgledom, družinska tradicija prispeva svoje in tudi tekmovanja, ki jih zveza organizira, nekaj pomenijo! Mlad človek uživa, če se lahko pokaže in izkaže.

- Če bi ti midva sedaj dala na roko milijon tolarjev, ki bi jih moral porabiti za gasilsko društvo Štatenberk...?

- Kupil bi nov gasilski avto, je odgovoril brez pomisleka.

- Gasilec Janez Korošec, prav žal nama je, ker tega milijona nimava.

- Meni tudi.

Stane Peček

SERVISNO PRODAJNI CENTER TERZIN

PEUGEOT
SPC TERZIN

Milan Terzin
Obrtniška ulica
Trebnje
tel/fax 068 44 533

SERVISNO PRODAJNI CENTER

V obrtni coni stoji danes nova stavba, servisno prodajni center Terzin, v kateri je prodajni salon Peugeot, avtomehanični servis, trgovina rezervnih delov in točilnica Levček.

PRODAJNI SALON nudi vse tipe pegujevih osebnih vozil: 106, 205, 306, 309, 405 in 605 z vsemi variantami (tip 205 ima npr. 12 variant); nudi tudi 22 vrst furgonov in poltovornih vozil.

Rok dobave je od 3 dni do največ treh mesecev, odvisno od posebnih zahtev naročnika.

Pri nakupu nudijo fizičnim osebam ugodne kreditne pogoje, npr. družinski kredit (24 mesečnih obrokov); kupcu je na voljo tudi nakup po lea-

sing sistemu (na 24 ali 36 mesecev).

V POOBLAŠČENEM SERVISU ZA VOZILA PEUGEOT opravljajo vse storitve v zvezi z garancijskimi obvezami proizvajalca in tudi kasneje.

Mehaniki so bili na specializaciji v tovarni Peugeot, in tudi avtomobili drugih znamk jih ne spravijo v zadrego.

V isti stavbi je našla svoj prostor tudi TRGOVINA Z REZERVNIMI DELI. Pravijo, da nemogočih želja pravzaprav ni, saj vam preskrbijo manjkajoče dele celo za 15 in več let stare Peugeotjeve očance.

Prijazno povabljeni!

S.P.

Metličani navdušili

Trebnje - V soboto, 27. marca, je večina Trebanjcev zamudila srečanje z Metličani, predstavniki enega najstarejših slovenskih mest. Po gostovanju Trebnjega v Metliki (v februarju), kjer smo se kot najmlajše slovensko mesto predstavili z izborom del Galerije likovnih samorastnikov, so nam Metličani vmili obisk in se predstavili v najlepši luči: s pesmijo in plesom, z duhovito besedo. Folklorna skupina Ivan Navratil, ena najboljših folklornih skupin v Sloveniji, je ob besedilih iz knjige Metličani Zvonka Rusa, ki so jih šaljivo interpretirali Toni Gašperič, Anica Pezdirec in Janez Varničar - Luigi, predstavila belokranjsko plesno izročilo od kresnic, poljanskih in bojanskih plesov do viniškega svatbenega kola in zelenega Jure, začeli in končali pa so z znamenitim metliškim "turnom". Plesalce in pevce so spremljali tudi najvišji predstavniki

občine Metlika z županom Brankom Matkovičem in predsednikom IS Jožetom Matekovičem na čelu.

Enkratno umetniško doživetje - žal samo za peščico obiskovalcev. Kot je že na začetku dejal Toni Gašperič, ga bolj veseli nastop za pet kulturnih ljudi kot pa za dvorano, polno "kulturnikov". Domače žganje in pogačo, ki so jo prinesli s seboj, pa bodo z veseljem pomalicali nazaj grede na avtobusu... Ni kaj, Metličanom hvala za čudovit večer, Trebanjce pa je lahko sram, še posebej tiste novopečene meščane, ki raje doma gledajo Santa Barbaro ali pa posedajo po gostilnah, namesto da bi blagovolili iti v kulturni dom na kulturno prireditev. Bomo kljub razglasitvi za mesto ostali le Valvasorjeva "doga, blatna vas"?

D. S.

Policijska postaja Trebnje poroča

3. 3. 1993 je v dopoldanskem času v Rodinah neznan storilec v času odsotnosti lastnika hiše, ki je bila nezaklenjena, odnesel 30.000 tolarjev. Za storilec še poizvedujemo.

7. 3. 1993 sta v popoldanskem času neznan storilec na Velikem Vidmu kradla kokoši. Kljub temu, da sta bila s kraja dejanja pregnana, jima je uspelo odnesti dve kokoši. Eden od utemeljeno osumljenih storilcev je bil ugotovljen in bo zoper njega podana kazenska ovadba.

10. 3. 1993 je neznan storilec vlomil v osebni avtomobil na Baragovem trgu v Trebnjem in si skušal prilastiti avtoradio. Avtoradio je samo poškodoval. Osumljenega storilca smo odkrili in zoper njega podali kazensko ovadbo.

17. 3. 1993 je oškodovanec naznanil, da mu je bila na Račjem selu v podjetju Novoles ukradena denarnica z dokumenti. Z zbiranjem obvestil smo osumljenega storilca izsledili.

19. 3. 1993 je v nočnem času na Čatežu neznan storilec odvezel nezaklenjen osebni avtomobil, v katerem so bili kontaktni ključi in vlomil v tovarno vozilo, kjer si je prilastil avtoradio.

Vozilo R 5 je bilo najdeno nepoškodovano na železniški postaji na Veliki Loki. Za neznan storilec še poizvedujemo.

21. 3. 1993 so neznan storilec v Štefanu ukradli nezaklenjen osebni avtomobil znamke golf, v katerem so bili kontaktni ključi. S tem dejanjem je lastnik oškodovan za približno 800.000 tolarjev. Storilec smo na sledi.

Utemeljeno osumljeni vlomilci v menjalnico Publikum v Trebnjem in v Petrol v Mokro-

nogu so bili prijeti in predani preiskovalnemu sodniku.

8. 3. 1993 se je ob 23.15 zgodila prometna nezgoda na lokalni cesti v vasi Brezje pri Trebnjem. Voznik osebnega avtomobila je vozil z neprimerno hitrostjo in pod vplivom alkohola. Trčil je v nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je voznik vozil pravilno po svoji desni strani. Nastala je materialna škoda v višini 50.000 SIT. Zoper kršitelja je podan predlog za uvedbo postopka o prekršku.

16. 3. 1993 se je ob 19.45 v Bruni vasi zgodila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti voznika osebnega avtomobila. Voznik je s svojim vozilom zapeljal z vozišča in trčil v telefonski drog. Dobil je hude telesne poškodbe. Pri nezgodi je nastala materialna škoda v višini 40.000 SIT.

20. 3. 1993 ob 9.45 se je zgodila prometna nezgoda v Dolu pri Trebnjem, kjer je voznik osebnega avtomobila prehitel traktor, ko mu je že po nasprotnem voznem pasu vozilo drugo vozilo. Voznik osebnega avtomobila je s sprednjim delom vozila trčil v traktor. Voznik traktorja je dobil lahko telesno poškodbo. Nastala pa je materialna škoda v višini 200.000 SIT.

Zoper voznika osebnega avtomobila bo podan predlog za uvedbo postopka o prekršku.

22. 3. 1993 ob 3. uri se je zgodila prometna nezgoda v Dolenji vasi pri Čatežu. Voznik osebnega avtomobila se je zaletel v kapelico. Zaradi akutne zastrupitve z alkoholom je bil voznik prepeljan z reševalnim vozilom v novomeško bolnišnico, telesno ni bil poškodovan.

Čaka ga še pot k sodniku za prekrške.

Janez Kukec

KMETIJSKI NASVETI

Pridelovanje korusze

Koruza je najbolj razširjena poljščina na našem območju in je s prehranskega vidika temelj živinoreje.

Pri nas pridejo v poštev za pridelovanje zrnja in silaže sorte iz razreda 200 in 300. Pri nas so priporočeni hibridi za zrnje iz razreda 200: BC 272, helga, dea, iz razreda 300 pa BC 312 in eva. Za silažo iz razreda 300 eva, mirna, carla, BC 312 in BC 318. Omenjeni hibridi so vsi dvolinijski in so rodovitnejši od trilinijskih.

Za rast in razvoj korusze ima kakovostna priprava tal velik pomen. Zelo primerno je jesensko oranje (praha) in to globoko 30 cm, ker ima korusa globoke korenine.

Spomladi njivo prebrnemo, da razbijemo grude ter zemljo izravnamo in zrahljamo. S tem preprečimo nepotrebno izhlapevanje vode s tal, ter pospešimo ogrevanje vrhnjega sloja zemlje.

Koruzo gojimo z organskimi (gnoj, gnojevka) in mineralnimi gnojili. Za dober pridelek moramo pri srednjazaloženih

tleh s hranili dati okrog 80 kg fosforja na ha, 200 kg kalija na ha in 180 kg dušika na ha. Fosfor in kalij damo pred setvijo, dušika pa le eno tretjino ob setvi, ostalo pa, ko je korusa visoka 50 cm. Praktično gnojimo koruzi 30 t hlevskega gnoja ali 30 m³ gnojevke in 500 kg na ha NPK 7 : 20 : 30 ali 550 kg na ha NPK 8 : 26 : 26 in dognojimo s 400 kg KAN-a na ha ali 250 kg UREE na ha.

V sodobni tehnologiji pridelovanja korusze ima optimalna gostota izjemen pomen, kot možnost za povečanje pridelka. Optimalna gostota za razred 200 je 9 - 10 rastlin na m² ob spravitlu, kar je pri kalivosti semena 95 % 70 x 12,5 cm, za razred 300 pa 8 - 9,5 rastlin na m² ob spravitlu, kar je pri kalivosti semena 95 % 70 x 13,5 cm. Sejemo s sejalnico (po možnosti s pnevmatsko) 4 - 6 cm globoko.

Problem v koruzi so pleveli, ki so se razširili zaradi predolge rabe atrazinskih pripravkov.

Za škropljenje pred vznikom uporabimo primextra 4 - 7 kg

na ha, ciatrol 6 - 8 l na ha proti širokolistnim in travnatim enoletnim plevelom.

Po vzniku, ko je korusa visoka 10 - 15 cm uporabimo proti slaku in osatu dehebran A 1 l na ha ali banvel 480 0,6 l na ha. Če imamo v koruzi prnico ali divji serek, pa uporabimo, ko ima korusa 4 liste in se pleveli razraščajo tarot 40 g na ha ali teel 40 g na ha z dodatkom močila.

Pri uporabi herbicidov opozarjam, da natančno upoštevate priporočene količine in optimalni čas uporabe. Uporablajte jih premišljeno s čim manjšim negativnim vplivom na okolje, zato se izogibajmo atraziona, oziroma ga uporabljamo le do 1000 g aktivne snovi na hektar.

Jerman Ludvik,
dipl. ing. agr.

CICIDAN

- Meni je bilo všeč, ker smo se peljali z avtobusom. Všeč mi je bila dvorana, glasba in Blažka. Dobili smo nalepke, ki se svetijo, Ciciban in metuljčke za na lička.

(Špela)

- Ceferin je pojedel mikrofona in lizal veliko lučko.

(Suzana)

- Bil je deževen dan. Z avtobusom smo se pripeljali v Novo mesto. Gledali smo Cicidan. Všeč mi je bila glasba. Dobili smo Ciciban. Bilo je lepo.

(Petra)

Raziskovalni tabor

Da Trebanjcem ni več vseeno, kakšna je izobrazbena struktura zaposlenih v naši občini, se je v dejanjih pokazalo pred nekaj leti, ko je zaživela raziskovalna skupnost. Kasneje je občinska vlada vsako leto namenila skromen del finančnih sredstev za inovativno dejavnost.

Velik odliv domačih intelektualcev je v naših krajih trajal nekaj let. Še danes se jih veliko dnevno vozi v večja mesta, ki jim lahko nudijo izkoristek njihovih možganskih kapacitet in tako lažje udeležijo svoje znanje.

Nivo izobrazbene strukture v Sloveniji je nizek, v primerjavi z evropskimi državami ali celo državami bivše Jugoslavije (visoka izob.: SI - 4,7 %, JUG - 6,6 %; višja izob.: SI - 4,8 %, JUG - 5,3). Če primerjamo izobrazbeni nivo Trebanjcev z nivojem izobrazbe v drugih krajih Slovenije, vidimo, da smo nekje na repu. Skupščina in trebanjski izvršni svet se tega dejstva zavedata; to je bil tudi eden izmed razlogov, da sta podprla projekt Trebnje -

občina dobrih medsebojnih odnosov. Eden izmed podprojektov je Tabor mladih raziskovalcev občine Trebnje, ki naj bi potekal od 3. - 7. maja 1993. Vključenih naj bi bilo 25 osmošolcev iz vseh naših šol, v treh raziskovalnih skupinah: kemija, biologija in geografija. Raziskovali bodo reko Mirno, njeno čistost, življenje v njej in njeni neposredni okolici. Rezultate, ki jih naj bi mladi raziskovalci dobili pod nadzorstvom učiteljev, naj bi objavili v posebni publikaciji s povzetkom v nemškem in angleškem jeziku.

Na del finančnih sredstev računamo iz proračuna, ker pa vemo, da je denarja iz proračuna za to dejavnost premalo, smo se obrnili s prošnjo za finančno pomoč na obrtnike in delovne organizacije. Z organizacijo tabora želimo mlade navdušiti za raziskovalno dejavnost in jim na nek način povedati, da bodo mogoče oni tisti, ki bodo v prihodnosti gibalno razvoja našega kraja.

A. N.

Sodelovanje med šolo in domom

V šolskem letu 1992/93 smo na OŠ Trebnje sklenili, da izboljšamo sodelovanje med šolo in domom. Zavedamo se, da dobro sodelovanje vpliva na boljše počutje učencev in učiteljev, na boljše medsebojne odnose.

Kakšne oblike sodelovanja s starši si želijo učitelji? Na to vprašanje smo poskušali odgovoriti na pedagoški delavnici, kjer je nastalo šest zanimivih plakatov, ki so si jih lahko ogledali tudi starši, ko so prišli na govorilne ure. V vseh skupinah se pojavljajo naslednje oblike sodelovanja: roditeljski sestanki, govorilne ure, dan odprtih vrat šole, okrogle mize, družabna srečanja - pikniki. Večino teh oblik na naši šoli že poznamo, potrebno pa jih bo vsebinsko obogatiti. Nekaj predlogov, kako to storiti, se je tudi oblikovalo v delavnicah.

Želeli pa smo izvedeti tudi, kaj starši menijo o vseh teh oblikah sodelovanja. Ponudili smo jim vprašalnik. Nekoliko razočarani smo bili nad odzivom, saj je izpolnjene vprašalnike vrnilo le 17 % staršev. Odgovori na vrnjenih vprašalnikih so zanimivi. Z oblikami roditeljskih sestankov, ki so v programu za letošnje leto, je zadovoljnih 95 % staršev. Želijo si predavanja o učenju, motivaciji, obremenjenosti otrok, o poklicih, o kajenju ... Dobra polovica staršev je zadovoljna

z govorilnimi urami, kakršne so sedaj, tretjina staršev se želi pogovarjati tudi z učitelji, ki otroka poučujejo, četrtna predlaga, da bi bil prisoten tudi otrok. S to zadnjo željo se strinjajo tudi učitelji. Ta oblika razgovora je že zaživela na razredni stopnji. Težje pa je omogočiti razgovor še z drugimi učitelji, ker so govorilne ure dobro obiskovane in starši čakajo že pri razredniku, potem bi pa morali čakati spet pri drugih učiteljih. Problem bomo skušali rešiti tako, da bomo omogočili pogovore s posameznimi učitelji v dopoldanskem času, ko imajo le-ti proste ure.

Starši si tudi želijo okroglih miz - razgovorov na določeno temo (51 % staršev). Četrtna staršev bi na takem razgovoru tudi sodelovala. Odločili smo se, da bomo organizirali tako okroglo mizo o preverjanju in ocenjevanju. Na vprašanje, ali starši želijo biti prisotni pri pouku, smo dobili take odgovore: polovica staršev nima takih želja, druga polovica pa bi prisostvovala eno uro, celo dopoldne ali samo pri določenem

predmetu.

Pri katerih aktivnostih na šoli pa bi starši še sodelovali?

Največ staršev (41%) bi se udeležilo piknika razredne skupnosti, bili bi spremljevalci na ekskurzijah (22%), nihče pa ne bi vodil interesne dejavnosti na šoli. Kar 31 % staršev na to vprašanje ni odgovorilo.

Polovica staršev bi sodelovala v klubu staršev. Izkušnje so pokazale, da so uspešni tisti klubi, ki so organizirani zunaj šole. Menimo, naj starši ustanovijo tak klub, če mislijo, da je potreben. Kakih drugih oblik sodelovanja starši niso predlagali.

Na osnovi rezultatov ankete in pedagoške delavnice ugotavljamo, da so oblike sodelovanja med domom in šolo ustrezne, vendar pa jih je potrebno vsebinsko obogatiti. Vsebinsko sodelovanja je tista, ki starše pritegne ali odvrne od sodelovanja.

Z veseljem sprejemamo nove pobude.

Olga Pust

Obisk švicarskega učitelja na OŠ Mirna

Sodelovanje in izmenjava izkušenj z različnimi deželami sveta iz različnih strokovnih področij je že utečena praksa naše dežele. Ena izmed oblik sodelovanja na področju izobraževanja v svetu in pri nas je večtedensko bivanje učiteljev v drugih državah. Učitelji takrat živijo v učiteljskih družinah in tako spoznajo življenje in delo učitelja v šoli in doma. Oblika sodelovanja je zanimiva, saj omogoča dober vpogled v različne šolske sisteme.

V februarju je bilo na obisku v Sloveniji devet švicarskih učiteljev. Učitelj Urs Wackmann iz kantona Luzern je za teden dni prišel na obisk mirenske šole. Gostiteljica je bila Alenka Knez. Poleg pouka in priprav je bil tudi na predstavitvi njenega učbenika za 1. razred v Novem mestu. Prisostvoval je tudi pouku nemškega jezika (kjer je tudi sam poučeval), glasbene vzgoje, fizike in geografije. V prostem času je spoznaval bogastvo naše pokrajine na Lisci, kulture v galeriji

naivcev in v pleterskem samostanu. Srečal se je tudi s sekretarjem za družbene dejavnosti gospodom Milanom Rmanom.

Med obiskom nam je predstavil švicarski šolski sistem, poudaril je veliko vlogo staršev pri sprejemanju učiteljev, pri pouku dajo velik poudarek dobrim medsebojnim odnosom učiteljev in učencev. Pouk imajo dopoldne in popoldne, kosilo imajo otroci doma. Delajo tudi v soboto, zato pa imajo tudi več počitnic.

Ob odhodu je izrazil zadovoljstvo nad obiskom, nad delom gospe Alenke Knez, njenim didaktičnim materialom in odnosom do učencev. Pred odhodom švicarskih učiteljev se je oglasil in seznanil z njenim delom tudi švicarski svetovalec in organizator izobraževanja ter jo prosil za predstavitev v septembru v Luzernu.

A. N.

Učitelji na strokovni ekskurziji

Okoli 40 učiteljev s šol v trebanjski občini si je v začetku marca na strokovni ekskurziji ogledalo Didakto, največjo evropsko razstavo učil.

Ta je bila letos v Stuttgartu, kjer so bila v dvanajstih velikih razstavnih dvoranah razstavljena učna sredstva in oprema za vsa strokovna področja. Zelo opazno so - nič presenetljivo - prevladovala najodobnejša učna sredstva za področja naravoslovno - tehniških področij, kar je le

verna odslikava izrednega napredka teh ved in potrdilo dejstva o tehniški usmerjenosti sodobnega sveta. Za večino tako imenovanih humanističnih ved so se učitelji lahko ogledali pestro izbiro strokovne literature, učbenikov, učbeniških kompletov in drugih pripomočkov.

Vse to bogastvo vodi obiskovalca k spoznanju, da se razviti svet še kako zaveda ne samo pomena znanja, ampak tudi pomena iskanja ustreznih in najučinkovitejših poti do njega.

Vsekakor pa je na poti do znanja še vedno prvi in nepogrešljivi dejavnik široko razgledan učitelj. K temu je ekskurzija prav gotovo prispevala, saj so si učitelji ogledali tudi nekatere kulturne znamenitosti krajev, skozi katere so potovali (Salzburg, Uhlm, Neuschwanstein), med katerimi je treba posebej izpostaviti še Dorendingen, kraj, kjer je živel in delal naš veliki rojak Primož Trubar, in od koder nam je pošiljal prve knjige, natisnjene v našem jeziku.

- g -

V Trebnjem razstavljalji mojstri domače obrti

Na 6. razstavi domače obrti in kulinarike v nekdanji trebanjski osnovni šoli je razstavljaljo 26 izdelovalcev več kot 400 izdelkov. Razstavo, ki jo je postavilo podjetje Dom iz Ljubljane, je odprl Anton Zakrajšek, predsednik Društva izdelovalcev domače obrti, na otvoritvi pa sta govorila še dr. Janez Bogataj in Helena Mrzlikar.

V projektu celovitega razvoja manj razvitega območja občine Trebnje, znanega kot Projekt FAO, se je leta 1985 oblikovala delovna skupina za razvoj domače obrti, ki se je od leta 1987 pa vse do lanskega leta javnosti predstavljala z razstavo domače obrti in kulinarike. Ker delovna skupina ni mogla več slediti zahtevam načrtnega razvoja domače obrti v občini Trebnje, je bilo na lanski razstavi ustanovljeno Društvo izdelovalcev domače obrti. Tokratna razstava, ki je nastala v sodelovanju s Kmetij-

ske svetovalno službo Trebnje, je bila prva javna predstavitev tega društva.

V občini Trebnje se lahko pohvalimo z devetimi mojstri pletarstva, ki so dobili ta naziv na osrednji slovenski razstavi domače obrti v Slovenj Gradcu, prva štiri priznanja pa smo v lanskem letu dobili na področju kulinarike na osrednji kulinarčni razstavi na Ptujju.

Nosilci razstave v Trebnjem že nekaj let niso več samo starejši izdelovalci, saj se je tem pridružilo precejšnje število mlajših, izšolanih predvsem v

pletarskih sekcijah na osnovnih šolah. Ob tej pomladitvi pa je bil zanesljivo največji premik letošnje razstave, da se je razstaviščni prostor prenesel še v dve trgovini v Trebnjem, v samopostrežbo Mercatorja - Kmetijske zadruge na Starem trgu in v Gor'co na avtobusni postaji, v katerih si bo moč čez leto ogledati in tudi kupiti izdelke mojstrov domače obrti.

Na letošnji razstavi so bile glede na pretekla leta razstavljene tudi kulinarčne dobrote, ki jih doslej nismo bili vajeni. Ti izdelki so skušali slediti sodobnim trendom zdrave prehrane iz polnovrednih žit, zelenjave, sadja in mleka, kot je bila v okviru projekta Celo-

stnega razvoja podeželja in obnove vasi predstavljena v Knežji vasi na tečaju kuhanja in priprave zdrave prehrane.

V obdobju od lanske do letošnje razstave so naši izdelovalci domače obrti in kulinarčnih umetnosti sodelovali na vseh najpomembnejših prireditvah v občini Trebnje pa tudi zunaj nje, od Trebanjskega koša do razstav v Slovenj Gradcu in na Ptujju in do promocije projekta Občina Trebnje - zdrava občina v Celovcu. In to stalno prisotnost v slovenskem prostoru so omogočile prav naše razstave, ki se vsako leto ob tem času prirejajo v Trebnjem.

Marko Kapus

Učenci glasbene šole za begunce

Trebnje - V torek, 23. marca, so učenci glasbene šole Trebnje pripravili nastop za otroke begunce, ki v popoldanskem času obiskujejo osnovno šolo Trebnje. Za bosenske malčke je bil nastop posebno doživetje. Ravnateljica Glasbene šole Tatjana Mihelčič je ob posameznih nastopih tudi predstavila inštrumente, s katerimi so učenci nastopili.

D. S.

Cvetna nedelja

Na cvetno nedeljo nosimo butare ali "pušle", kakor jih nekateri imenujejo.

Butare se naredijo tako, da na mizo položimo enakomerno narezane leskove in nekaj "mačkinih" šib. Vmes položimo še tri drenove veje. Na to se položi virh - prvo pomladno zelenje, iz drugega - žingaric pa se naredijo venčki, in sicer toliko, kolikor ima kmetija poslopj. Te venčke se po žegnjanju položijo na streho, ker naj bi varovali poslopje pred ognjem. Poleg tega se da v butaro še nekaj semenskih krompirjev, ki jih potem ob saditvi pomešamo med ostali krompir. Na vrhu butare se da pušpan, brinje ali bršljan, med ta zeleni okras pa se vloži še leseni križ. Butaro nato močno povijemo z belim trakom, spodaj pa zabijemo tako imenovano "pravico" - kajlo. Ko je butara še okrašena z rožami in trakovi iz barvastega papirja ter z nekaj pomarančami, je pripravljena za žegnjanje v cerkvi. (Po končani maši so včasih dobili nagrado tisti trije, ki so imeli najlepše.) Leseni del se po končani maši doma sežge, trakovi in rože iz barvastega papirja ter "pravica" se spravijo za naslednje leto, virh in druge za živali užitne stvari se da živalim, da bodo s tem varovane pred boleznimi.

Tomaž Jerovšek, 8. r.
OŠ Mima

Smučarski skoki v Zabrdju

Vaščani Zabrdja so zadnjo nedeljo v februarju organizirali tradicionalno tekmovanje v smučarskih skokih na tridesetmetrski skakalnici. Letos že petič. Aktiv kmečkih žena iz Zabrdja je zadovoljil tudi najbolj zahtevne jedce. Letošnji pokrovitelj je bil Bistro Mirna. Med domačimi tekmovalci se je najbolje uvrstil Franc Kramar med člani - na 5. mesto.

Kljub temu, da je bila letošnja zima skoraj brez snega, vaščani Zabrdja niso obupali. Ob koncu zime so se odločili, da bodo smučarske skoke izpeljali na umetnem snegu. Priprava skakalnice z umetnim snegom je bila poleg obilice dela tudi svojevrstna zanimivost. Le malokdo je namreč vedel, kako snežni top deluje. Poleg zasneževanja skakalnice so dogradili zaletišče, položili most čez potok in ogradili iztek skakalnice. Po treh dneh in prečutih nočeh jim je kljub slabim vremenskim pogojem

uspelo zasnežiti skakalnico za izvedbo varnih skokov in uredili njeno okolico za prireditve. Nedeljsko tekmovanje je potekalo ob lepem vremenu in dobrem razpoloženju gledalcev v izteku skakalnice, za katerega je še dodatno poskrbel ansambel Mavrica. Tekmovanja se je udeležilo 57 tekmovalcev iz vse Slovenije. Najmlajši je imel 10 let, najstarejši pa 54. Potegovali so se za pokale in praktične nagrade. Najdaljši skoki so merili okrog 30 metrov. Najuspešnejši skakalci so bili v vseh kategorijah člani

Ilirije iz Ljubljane.

Rezultati: Mladinci: 1. Igor Medved, Ilirija center Ljubljana, 2. Klemen Maček, Ilirija center Ljubljana, 3. Blaž Križaj, Ilirija center Ljubljana; člani: 1. Robert Bregar, Ilirija center Ljubljana, 2. Rok Omeraj, Ilirija center Ljubljana, 3. Franci Rogelj, Ilirija center Ljubljana; veterani: 1. Dušan Žvab, Cvetličarna Lilija Krško, 2. Jože Župan, Smučarski klub Šentjernej, 3. Stanko Pome, Cvetličarna Lilija Krško.

Vaščani Zabrdja

Pismo

Dragi oče!

Pišem ti, ker me stiska v srcu. Dan se je otresel vročine, prihaja večer, preplavlja me vonj rož z grede, iz hoste se utrga veter; ohladi me. Taka je podoba večera, ko ti pišem. Pišem in čakam. Ni te. Ne tvojega sporočila. Rojstni dan imam. Štirinajsti rojstni dan. Si pozabil nanj? Obljubil si, da boš prišel. Prihajaš in odhajaš. Leto za letom. Pa vse bolj poredko. S teboj gredo želje, upi, solze in obljube.

"Še leto, pa se vrnem. Za vselej!" Tako govoriš že dolgo. Predolgo. V meni se zgane hrepenenje po tvoji bližini, po maminem smehu, hrepenenje, da bi bili družina, povezani drugače kot smo zdaj: le s pismi, s telefonskimi pogovori, z bežnimi srečanji. Mama ne zdrži v tujini; poskušala je še pred mojim rojstvom. Menda ji je bila navezanost na te griče položena v zibel. Ne more brez njih. Gledam svet okoli, saj je lep. Pa vendar, v meni je krik...

Zato ti pišem. Pred dnevi mi je rekla mama z glasom, ki se je stresal v zatajvanih solzah: "Veš, z očetom sva vedno bolj tujca. Leta beže. Le enkrat živimo. Pa je to življenje?"

Da bi ti videl njene oči. Žalostne, vlažne,

s temo na dnu, česar pri njej še nisem opazila. To me duši. Boli. Kdaj sem že vama rekla, da bi rada bratca, sestrico. Pa sta se le spogledala in odkimala. Skoraj z jezo. To se je ponavljalo vsakokrat, ko sem razkrivala svoje želje.

Krik je v meni. Pišem ti in čakam. Štirinajst let imam. Počutim pa se staro sto let. V sebi sem skoraj jezna na oba. Morala bi se pogovoriti. Pogledaj hišo! Z markami si jo zgradil, na to si strašno ponosen. Vsem pade v oči. Toda hladna je, zelo hladna.

"Hiša je brez srca; skupaj bi morali živeti. Samo tako se v hiši zgane srce," mi je šepnila babica.

Oče, v meni je tisoč vprašanj. Tako sama sem s svojimi leti in z vprašanji, ki rastejo iz njih.

Pišem ti. Oče, vrni se! Le skupaj bomo družina, v hiši se bo zganilo srce; povezovale nas bodo drobcene sreče, veseli in žalostni dnevi... Tako pravi babica. Pristavi pa še nekaj: "V tej hiši nekdo joče. Nekdo ječi. Kdo? Kaj? Srce ali kamen?"

Pozdrav in poljub tvoja Maruška

Anica Zidar

Gregorjev sejem na Veseli gori

Veselogorski sejem že dolgo ni bil tako živ kot letošnji.

Gregorjev sejem na Veseli Gori pri Šentrupertu nadaljuje tradicijo sejmov, ki izhajajo iz 18. in 19. stoletja, to je iz časov romanja na Žalostno in Veselo Goro in v ostale kraje slikovite Mirenske doline.

Poudarek prvih sejmov je bil zlasti na trgovanju z živino in s konji. Ti sejmi so veljali kot dopolnitev konjskih sejmov v šentjernejški dolini, ki je bilo tedaj pomembno konjerejsko področje v Sloveniji.

Gregorjev sejem na Veseli Gori je imel pomembno romarsko in domače-obrtno ter vsesplošno podeželsko gospodarsko obsebnost, ki je prispevalo h gospodarskemu in kulturno-etnološkemu napredku tega dela Dolenjske.

Po drugi svetovni vojni so bili podeželski sejmi določeno obdobje prepovedani oziroma nezaželeni. Ker pa je Šentrupert z okolico pretežno kmetijsko po-

dročje, se je pričel po letu 1968 sejem ponovno organizirati, in sicer pod okriljem novo ustanovljenega Turističnega društva Šentrupert. Iz leta v leto je postal bolj poznan in obiskan. Letos pa smo bili še posebej preseščeni nad velikim številom ponudnikov blaga in številnimi obiskovalci, ki jih je bilo nekaj tisoč. Pogrešali pa smo prodajalce konj, živine in drobnice, kar je včasih dajalo pomemben poudarek sejmu.

Turistično društvo in Krajevna skupnost Šentrupert sta vključila v program svojih aktivnosti nadaljevanje tradicije in bogatitve Gregorjevega sejma in njegovo povezovanje z romarskim turizmom, izletništvom in pohodništvom pa kmečkimi turizmom, obiskom Muzeja kmečkega orodja in spoznavanja lepe šentruperske okolice.

Jože Brear

Tekmovanje ob mesecu požarne varnosti

Občinska gasilska zveza Trebnje je v okviru meseca požarne varnosti razpisala že drugo tekmovanje osnovnošolcev za najboljši literarni prispevek in likovni izdelek na temo "požarna varnost".

Komisija, ki jo je imenovalo predsedstvo zveze je ugotovila, da je izdelkov veliko več, kot v lanskem razpisu.

Po mnenju komisije so izdelki izredno kvalitetni, poleg tega pa jih je veselje pregledovati, saj so izredno pristrčni in otroško pošteni in odkriti.

Odločitev, kateri izdelki so najboljši, je bila zelo težka, komisija pa je nagradila naslednje izdelke:

LIKOVNI IZDELKI:

OSNOVNA ŠOLA ŠENTRUPERT:

1. Aleš ANDERLIČ	4. razred
2. Uroš JURGLIČ	4. razred

OSNOVNA ŠOLA TREBNJE:

1. Simona VRANEŠIČ	4. razred
2. Skupinska slika štirih avtorjev:	
- Alenka ZORAN	
- Suzana MATOH	
- Sonja PRPAR	

- Brigita VIZJAK

OSNOVNA ŠOLA VELIKI GABER:

1. Gregor UMBERGER	7. razred

OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG:

1. Ida KRALJ	3. razred
2. Irena LAMOVŠEK	6. razred

LITERARNI PRISPEVKI:

OSNOVNA ŠOLA VELIKI GABER:

1. Anita ZIDAR	1. razred
2. Tatjana KOTAR	8. razred
3. Majda FORTUNA	-
4. Maja GLIHA	7. razred

OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG:

1. Boštjan	3. razred
2. Kristina	3. razred
3. Maruša HOČEVAR	6. razred

OSNOVNA ŠOLA TREBNJE:

1. Majda BRAJER	4. razred
2. Branka PIRC	8. razred

Dušan Mežnaršič

Svetlanina Medena pravljica na vseh šolah v naši občini

V zadnjem času veliko govorimo o kulturi - kot da bi se vrteli okrog kulturnega praznika. Žal pa mislimo bolj na mrtvilo, ki bo nastalo, saj so v državnem merilu kulturi namenili le tanko rezino.

Takšno stanje poznamo v naši občini že nekaj časa, saj smo s prehodom na novi sistem financiranja skoraj popolnoma črtali kulturne dobrine za osnovnošolce. Le po daljšem dogovarjanju nam je uspelo financirati bralno značko in skoraj po letu dni čakanja je ponovno izšla literarna revija za mlade Srečanja.

Letošnji razgovori o kulturnih potrebah za mlade pa so bili kar spodbudni, saj je bilo spodbudno že spoznanje, da smo govorili o kulturi. Kot praznik v načrtovan-

ju pa je bila odločitev, da je v počastitev kulturnega praznika na vseh šolah nastopila umetnica Svetlana Makarovič, ki je predstavila svojo Medeno pravljico - ločeno za razredno in predmetno stopnjo.

Vsako predstavitev je umetnica napolnila tudi z odzivanjem mlade publike, zato tudi dve predstavi nista bili enaki. Svetlana Makarovič je znova dokazala, da je umetnica širokih razsežnosti. Zna biti takšna, kakršno jo sprejmeš: prikupna za najmlajšo publiko s svojim peštrim živalskim svetom, zanimiva za

odraščajoče poslušalce in skrivnostna za odrasle. V mnogih mladih se je oblikovala želja, da bi se z umetnico ponovno srečali.

Podpiramo odločitev, da so za mlade le najbolj kvalitetne stvari primerne, saj je Svetlana Makarovič s svojim profesionalnim nastopom učinkovala kot dih pomladi; bati se je le, da ne bi bila to le pomlad v februarju, v naslednjih mesecih pa bi spet nastopilo kulturno mrtvilo.

Jože Zupan

Nogometiši iz treh občin

Dolina Laknice je res ozka, vendar dovolj široka, da ob nedeljah na občestnem travničku zbira mladce iz okoliških vasi. Prav nič ne dajo fantje na to, da je npr. Čelevec v novomeški, Trščina v sevniški, Laknice pa v trebanjski občini. O tem se tudi Marijan Dolenšek ni spraševal, ko je brezplačno odstopil travnik. "Mladost mora imeti svoje, pa čeprav se temu reče mali nogomet" je komentiral zadevo.

Trenutno je v združbi 26 igralcev, tako, da niso v zadregi, kadar je potrebno sestaviti ekipo za kak turnir ali pa prijateljsko tekmo, npr. s fanti iz Zbur. Imena še nimajo. Nekaj časa so se ogrevali za TORCIDO, pa se niso ogreli, ker ime ni domače.

Morda bi jim lahko pomagali bralci NAŠEGA GLASILA. Naš naslov poznate in kot ste prebrali: ime mora biti slovensko!

s.p.

Športni dan na Rogli

Učenci OŠ Mima smo se 12. 3. s tremi avtobusti odpeljali na Roglo. Namen tega športnega dne je bil, da bi se sprostil, naučili svežega gorskega zraka, skratka združili prijetno s koristnim. Razdelili smo se v tri skupine: smučarji, pohodniki in plavalci.

Smučarji so smučali po belih poljanah Rogle, plavalci so se kopali v Zreških Toplicah in si za konec ogledali še smučišča na Rogli, pohodniki pa smo se namenili do kočice "na Pesku". Dan je prehitro minil, a nam je zapustil najboljše vtise.

Blanka Fink, 8. r.
OŠ Mirna

- da se kar črno dela
- da se je še sonce skrilo
- da bi jo lahko prijel
- kakor bi se v koprivah kopal
- kakor bi na oni svet gledal
- kot bi kamne cvrl
- kot pes teče

Lidija Samide
Darka Murn
Vanja Mercina